

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Kuchynky a soudců JUDr. Václava Roučky a Mgr. Jaroslava Škopka v právní věci **žalobce: Český rybářský svaz, Západočeský územní svaz Plzeň**, se sídlem Tovární 5, 301 00 Plzeň, proti **žalovanému: Krajský úřad Plzeňského kraje**, se sídlem Škroupova 18, 306 13 Plzeň, za účasti **osoby zúčastněné na řízení: V.Č., zastoupené Mgr. Petrem Škvainem, advokátem se sídlem Koperníkova 831/21, 301 22 Plzeň**, v řízení o žalobě proti rozhodnutí Krajského úřadu Plzeňského kraje, odboru životního prostředí, ze dne **22.9.2009 č.j. ŽP/7871/09**,

t a k t o :

- I. **Žaloba s e z a m í t á .**
- II. **Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení .**
- III. **Osoba zúčastněná na řízení n e m á právo na náhradu nákladů řízení o žalobě .**
- IV. **Žalobce je povinen nahradit osobě zúčastněné na řízení náklady řízení o kasační stížnosti ve výši 10.800,- Kč, a to k rukám Mgr. Petra Škvaina, advokáta, ve lhůtě do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku .**

O d ů v o d n ě n í

Žalobou ze dne 2.11.2009 doručenou Krajskému soudu v Plzni osobně dne 10.11.2009 se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí Krajského úřadu Plzeňského kraje, odboru životního prostředí, ze dne 22.9.2009 č.j. ŽP/7871/09 (dále též jen „*napadené rozhodnutí*“), kterým bylo zamítnuto žalobcovo odvolání proti rozhodnutí Městského úřadu Rokycany, odboru životního prostředí (dále též jen „*prvoinstanční správní orgán*“ nebo „*vodoprávní úřad*“), ze dne 1.6.2009 č.j. 2475-5/OŽP/08, kterým prvoinstanční správní orgán schválil pro V.Č., A.Č. a Ing. J.U. společný manipulační řád pro vodní díla - jez, MVE Olešná I, II a MVE II.,

Olešná u Černých (dále též jen „*vodní díla*“), na řece Berounce ř. km 108,8, k.ú. Olešná u Radnic a k.ú. Čivice, obec Němčovice a obec Dobříč, č. hg. poř. 1-11-01-064, hydrogeologický rajón 6230 (dále též jen „*prvoinstanční rozhodnutí*“). Platnost manipulačního řádu byla stanovena do 30.9.2011 za splnění podmínky osadit v termínu do 30.6.2009 na levobřežní zdi náhonu MVE na určeném pozemku vodočetnou lať a po výškopisném zaměření viditelně označit minimální hladinu pro provoz MVE – 278,83 (výškový systém Balt po vyrovnání).

Správní řízení bylo upraveno zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „*správní řád*“).

Ochrana povrchových a podzemních vod, právní vztahy k povrchovým a podzemním vodám, vztahy fyzických a právnických osob k využívání povrchových a podzemních vod, jakož i vztahy k pozemkům a stavbám, s nimiž výskyt těchto vod přímo souvisí, byly upraveny zákonem č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „*vodní zákon*“). Prováděcím předpisem k vodnímu zákonu je mj. vyhláška Ministerstva zemědělství č. 195/2002 Sb., o náležitostech manipulačních řádů a provozních řádů vodních děl (dále též jen „*Vyhláška*“).

Vodní zákon byl novelizován mj. i zákonem č. 20/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „*zákon č. 20/2004 Sb.*“).

Žalobce v **žalobě** připomněl, že v odvolání proti prvoinstančnímu rozhodnutí především namítal, že MVE I, II a MVE Olešná II nemají platné rozhodnutí o nakládání s vodami, které jim zaniklo dnem 1.1.2008, a to dle čl. II bodu 2 zákona č. 20/2004 Sb., podle něhož platnost povolení k odběru povrchových a podzemních vod, která nabyla právní moci do 31.12.2001, zaniká nejpozději dnem 1.1.2008. Bez platného povolení k nakládání s vodami nelze schválit manipulační řád a MVE vůbec provozovat. V odvolání pak žalobce dále vyložil svůj názor na metodický pokyn MZe č.j. 21364/07-16000, jímž se správní orgán při svém rozhodování v dané věci řídil. V podrobnostech žalobce odkázal na odvolání proti prvoinstančnímu rozhodnutí.

Napadeným rozhodnutím bylo žalobcovo odvolání zamítnuto a prvoinstanční rozhodnutí bylo potvrzeno jako věcně správné. V odůvodnění napadeného rozhodnutí se odvolací orgán poměrně podrobně vypořádal s nejzásadnější námitkou, kterou žalobce uplatnil, tedy s interpretací čl. II bodu 2 zák. č. 20/2004 Sb. a aplikací tohoto ustanovení na posuzovaný případ. I odvolací orgán připustil, že současná právní úprava umožňuje i výklad prezentovaný žalobcem. Dle žalobce je tak přirozeným důsledkem, že se [žalobce] o takový výklad opírá při hájení svých práv a oprávněných zájmů. Chápe sice, že správní orgány mají rozhodovat tak, aby při skutkově (téměř) shodných případech nevznikaly důvodné rozdíly, což však těžko může obstát jako argument za situace, kdy by byla rozhodnutí věcně nesprávná a v rozporu se zákonem. I vzpomínaný nálezný Ústavního soudu je nutno jistě chápat tak, že je sice třeba při konfliktu výkladů normy postupovat „mírněji“, ale zásadně při šetření podstaty základních práv a svobod. A šetření základních práv a svobod

nemůže znamenat akceptaci svévolného, tedy bez příslušného platného povolení, výkonu nějaké činnosti, zde nakládání s vodami.

Žalobce se domáhal zrušení napadeného rozhodnutí, neboť tím, že byl schválen předmětný společný manipulační řád pro MVE bez platného rozhodnutí o povolení k nakládání s vodami, mu bylo znemožněno uplatnění požadavků při rozhodnutí o vydání nového povolení k nakládání s vodami. Ve stávajícím povolení k odběru povrchové vody z řeky Berounky ze dne 29.6.1999 č.j. ŽP-2884/99 není stanoveno množství převáděné vody rybím přechodem a doba, na kterou je povolení k nakládání s vodami vydáno. Množství vody protékající přes rybí přechod rozhoduje o jeho funkčnosti a stanovuje se na základě monitoringu vyskytujících se druhů živočichů a konstrukčním řešením rybího přechodu. Stanovení minimálního a maximálního průtoku přes rybí přechod je vždy určeno komisí pro rybí přechody při AOPK Praha a musí být v souladu s vydaným povolením k nakládání s vodami. Vodní zákon v ustanovení § 9 uvádí, že povolení k nakládání s vodami se vydává na časově omezenou dobu, což ve stávajícím povolení není zohledněno. Z uvedených důvodů žalobce setrval na své interpretaci čl. II bodu 2 zák. č. 20/2004 Sb., jak ji opakovaně vyložil v této věci ve svých odvoláních, a vyslovil přesvědčení, že napadené rozhodnutí vycházelo z nesprávného právního názoru správních orgánů obou stupňů.

Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby, když ve svém vyjádření ze dne 18.2.2010 zopakoval podstatné z odůvodnění napadeného rozhodnutí (jeho obsah viz níže).

Ze **správního spisu** se k věci podávají následující podstatné skutečnosti. Dne 18.4.2007 byl vodoprávnímu úřadu předložen návrh na schválení manipulačního řádu pro vodní díla (zaevidováno pod č.j. 2667/OŽP/07). Dne 4.4.2008 bylo vodoprávním úřadem vydáno pod zn. 2667-1/OŽP/08 rozhodnutí, jímž byl pro V.Č. a A.Č. schválen manipulační řád pro vodní díla. Platnost manipulačního řádu byla stanovena do 31.12.2012. K odvolání žalobce bylo rozhodnutím žalovaného ze dne 14.8.2008 č.j. ŽP/6176/08 zrušeno rozhodnutí Městského úřadu Rokycany ze dne 4.4.2008 zn. 2667-1/OŽP/08 a věc byla vodoprávnímu úřadu vrácena k novému projednání. Dne 1.6.2009 bylo vydáno prvoinstanční rozhodnutí, v němž vodoprávní úřad připomněl, že obdržel ke schválení návrh manipulačního řádu pro vodní díla. Součástí žádosti byl požadavek na doplnění manipulačního řádu od Povodí Vltavy s.p., závod Berounka, ze dne 11.5.2007 č.j. 2007/28526/355 a souhlas s jeho doplněním ze dne 3.1.2008 č.j. 2007/74649/355.

Vodoprávní úřad dále konstatoval, že „ČRS, Západočeský územní svaz Plzeň (dále jen ČRS), vydal k návrhu manipulačního řádu dne 7.1.2008 č.j. 635/08 stanovisko, kde uvádí, že stávající povolení k nakládání s vodami pro MVE zaniklo k 1.1.2008 (dle zákona číslo 20/2004 Sb. ze dne 11.12.2003). Proto považuje vyjádření k manipulačnímu řádu za bezpředmětné. Současně ČRS požádal o vodoprávní dozor na MVE Olešná dopisem ze dne 8.1.2008 č.j. 14/08. Vodoprávní úřad MěÚ Rokycany odpověděl na tyto připomínky k řízení (...) sdělením, že platnost povolení k odběru povrchových vod, která nabyla právní moci do 31.12.2001, k 1.1.2008 nezanikla (viz výklad MZE ČR č. 72 k vodnímu zákonu č.j. 34669/2005-16300). ČRS, pod č.j. 76/08 ze dne 12.2.2008 sděluje, že výklad MZE ČR č. 72 k vodnímu zákonu č.j. 34669/2005-16300, považuje za nesprávný až absurdní. Dále uvádí, že tzv. metodický pokyn není obecně závazným předpisem, není ovšem ani tzv. interní

normativní instrukcí, která by zavazovala orgány v přímé působnosti ministerstva.“. Vodoprávní úřad dále zdůraznil, že „není vázán právním výkladem MZE ČR k vodnímu zákonu. MZE ČR je však jeden z ústředních vodoprávních orgánů, jejichž povinností je metodická činnost a vedení orgánů nižší instance. Z těchto důvodů se vodoprávní úřad přiklání k názoru MZE ČR a nepovažuje stávající povolení k nakládání s vodami pro MVE I,II, MVE Olešná u Černých, k.ú. Olešná u Radnic, za neplatné.“.

Prvoinstanční správní orgán rovněž připomněl, že svým rozhodnutím ze dne 4.4.2008 č.j. 2667-1/OŽP/08 schválil předložený manipulační řád, proti němuž se žalobce odvolal, když argumentoval prezentovaným názorem o neplatnosti povolení k nakládání s vodami. Krajský úřad Plzeňského kraje rozhodnutím ze dne 14.8.2008 č.j. ŽP/6176/08 neshledal námitky odvolatele ohledně platnosti povolení k nakládání s vodami důvodnými, ale našel v řízení nedostatky, pro které rozhodnutí zrušil a věc vrátil k novému projednání. Vodoprávní úřad pak „v souladu s rozhodnutím odvolacího orgánu (...) doplnil účastníky řízení (...). Žadatelé doplnili předložené podání, upřesnili jednotlivá vodní díla a upravili manipulační řád svým dopisem ze dne 6.4.2009. Vodoprávní úřad svolal pod č.j. 2475-4/OŽP/08 ze dne 21.4.2009 ústní jednání spojené s místním šetřením na 12.5.2009 a umožnil účastníkům řízení seznámit se s podklady rozhodnutí a uplatnit námitky. Požadavek Povodí Vltavy s.p., závodu Berounka je součástí podmínky schváleného manipulačního řádu. ČRS považuje stávající rybí přechod za nefunkční a doporučuje uvažovat o výstavbě nového. Vlastníci jezu a MVE plánují rekonstrukci jezu a řešení rybího přechodu, proto je platnost manipulačního řádu stanovena jen do 30.9.2011. Dále ČRS trvá na názoru, že povolení k nakládání s vodami pro MVE je neplatné. Vzhledem k názoru Krajského úřadu Plzeňského kraje, odboru životního prostředí, z výše uvedeného odvolacího řízení č.j. ŽP/6176/08 ze dne 14.8.2008, se touto otázkou vodoprávní úřad znovu nezabýval, protože je právním názorem odvolacího orgánu vázán. Předložený návrh není v rozporu se zájmy chráněnými zákonem o vodách. Proto bylo rozhodnuto, jak je ve výroku uvedeno.“.

Žalobce se proti prvoinstančnímu rozhodnutí odvolal podáním ze dne 8.6.2009. V něm vyslovil přesvědčení, že vodní díla nemají platné povolení k nakládání s vodami, které jim zaniklo dnem 1.1.2008, a to dle čl. II bod 2. zák. č. 20/2004 Sb. Bez platného povolení k nakládání s vodami nelze schválit manipulační řád a logicky vůbec MVE provozovat.

Žalovaný v napadeném rozhodnutí nejprve ve stručnosti zopakoval dosavadní průběh správního řízení a zdůraznil, že trvá na právním názoru vyjádřeném v rozhodnutí ze dne 14.8.2008 č.j. ŽP/6176/08, tedy že povolení k nakládání s vodami vydaná pro vodní díla, která nabyla právní moci před 31.12.2007, k 1.1.2008 ze zákona nezanikla a jsou nadále platná. Žalovaný argumentoval i rozhodnutím Ministerstva životního prostředí ze dne 8.7.2008 č.j. 520/240/08, kterým bylo v odvolacím řízení zrušeno rozhodnutí České inspekce životního prostředí ze dne 12.3.2008 č.j. ČIŽP/43/OOV/SR01/0803628.003/08/ZLK ve věci uložení pokuty V.Č. za nakládání s povrchovými vodami na MVE Olešná I a II bez povolení vodoprávního úřadu, a řízení o uložení pokuty bylo zastaveno. Žalovaný citoval z tohoto rozhodnutí následující pasáže: „zjištění, že odvolateli (p. V.Č.) skončila platnost povolení k odběru povrchových vod (§ 8 odst. 1 písm. a) bod 1. vodního zákona), a proto nedovoleně nakládá s povrchovými vodami za účelem využití jejich energetického potenciálu (§ 8 odst. 1 písm. a) bod 3. vodního zákona), je z hlediska i smyslu příslušných ustanovení

vodního zákona naprosto nelogické a jednoznačně si protiřečí“ (...) „na MVE Olešná I a II nakládá s povrchovými vodami na základě podle předchozích předpisů vydaných a stále platných povolení k nakládání s povrchovými vodami k využívání jejich energetického potenciálu ve smyslu § 8 odst. 1 písm. a) bod 3. vodního zákona.“. Žalovaný dále odkázal na § 2 odst. 4 a § 8 odst. 1 správního řádu, dle něhož je povinen dbát i na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly důvodné rozdíly a ve vztahu k ostatním správním orgánům rovněž dbát vzájemného souladu všech postupů, které probíhají současně nebo souvisejí s týmiž právy nebo povinnostmi dotčené osoby. Žalovaný připustil, že současná právní úprava v zásadě umožňuje i výklad namítaný žalobcem, ovšem v té souvislosti upozornil na § 2 odst. 1 správního řádu, dle něhož jsou správní orgány povinny postupovat v souladu s právními předpisy, které jsou součástí právního řádu České republiky. Dle žalovaného jsou součástí právního řádu i nálezy Ústavního soudu. Žalovaný vycházel z nálezu Ústavního soudu ze dne 13.9.2007 sp.zn. I. ÚS 643/06, dle něhož za situace, kdy právo umožňuje dvojí výklad, „jsou orgány veřejné moci povinny ve smyslu čl. 4 odst. 4 Listiny šetřit podstatu a smysl základních práv a svobod - tedy v případě pochybností postupovat mírněji.“ Dle názoru žalovaného prvoinstanční správní orgán postupoval při novém projednání věci v souladu s právními předpisy a s názorem odvolacího orgánu vyjádřeným v rozhodnutí ze dne 14.8.2008 č.j. ŽP/6176/08. Odvolání bylo proto shledáno nedůvodným.

Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 28.7.2011 č.j. 30 Ca 81/2009-52 mj. zrušil rozhodnutí Krajského úřadu Plzeňského kraje, odboru životního prostředí, ze dne 22.9.2009 č.j. ŽP/7871/09 a vrátil věc k dalšímu řízení žalovanému. Krajský soud vycházel z toho, že bez platného povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami není možné schválit manipulační řád, což se v posuzované věci stalo. Povolení k nakládání s vodami pro vodní díla vydaná Okresním národním výborem v Rokycanech dne 14.4.1989 č.j. ZVLH-297/89, resp. Okresním úřadem Rokycany ze dne 29.6.1999 č.j. ŽP-2884/99, byla součástí dokumentace k manipulačnímu řádu, který byl vodoprávním úřadem schválen. Dle názoru krajského soudu se však nejednalo o povolení, která by byla v době rozhodování vodoprávního úřadu platná, a to s odkazem na znění přechodného ustanovení zákona č. 20/2004 Sb. Krajský soud považoval jako neudržitelnou argumentaci vodoprávního úřadu vycházející z právního názoru Ministerstva zemědělství, jakožto ústředního orgánu státní správy na úseku vodního hospodářství, přijatého výkladem č. 72 ze dne 19.5.2006 č.j. 34669/2005-16300; podle tohoto výkladu se na povolení k odběru povrchových vod vydaná za účelem jejich energetického využití v MVE (malé vodní elektrárně), která nabyla právní moci do 31.12.2001, nevztahuje časové omezení platnosti vyplývající z ustanovení čl. II bodu 2. zákona č. 20/2004 Sb.

Žalovaný i osoba zúčastněná na řízení brojili proti rozsudku ze dne 28.7.2011 č.j. 30 Ca 81/2009-52 kasačními stížnostmi. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná (v případě kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení částečně důvodná), a rozsudkem ze dne 15.3.2012 č.j. 9 As 117/2011-148 rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 28.7.2011 č.j. 30 Ca 81/2009-52 zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Řízení ve správním soudnictví je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „soudní řád správní“ nebo „s.ř.s.“).

Podle § 65 odst. 1 s.ř.s. se ten, kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, může žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak.

Podle § 75 odst. 1 s.ř.s. vychází soud při přezkoumání rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Podle § 75 odst. 2 věty první s.ř.s. soud přezkoumá v mezích žalobních bodů napadené výroky rozhodnutí.

Podle § 76 odst. 1 písm. a) - c) s.ř.s. soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem a) pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, b) proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy nebo v nich nemá oporu anebo vyžaduje rozsáhlé nebo zásadní doplnění, c) pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, mohlo-li mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Podle § 76 odst. 2 s.ř.s. zjistí-li soud, že rozhodnutí trpí takovými vadami, které vyvolávají jeho nicotnost, vysloví rozsudkem tuto nicotnost i bez návrhu. Pokud se důvody nicotnosti týkají jen části rozhodnutí, soud vysloví nicotnou jen tuto část rozhodnutí, jestliže z povahy věci nevyplývá, že ji nelze oddělit od ostatních částí rozhodnutí.

Podle § 78 odst. 1 s.ř.s. je-li žaloba důvodná, soud zruší napadené rozhodnutí pro nezákonnost nebo pro vady řízení. Pro nezákonnost zruší soud napadené rozhodnutí i tehdy, zjistí-li, že správní orgán překročil zákonem stanovené meze správního uvážení nebo jej zneužil. Podle § 78 odst. 7 s.ř.s. soud zamítne žalobu, není-li důvodná.

Podle § 110 odst. 3 s.ř.s. zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 15.3.2012 č.j. 9 As 117/2011-148 zdůraznil, že „(...) V dané věci (...) jde především o to, zda krajský soud správně interpretoval a aplikoval přechodné ustanovení čl. II. bodu 2. zákona č. 20/2004 Sb., kterým byl s účinností k 23. 1. 2004 novelizován nový vodní zákon.

Předmětné přechodné ustanovení nahradilo původní přechodné ustanovení v § 127 odst. 7 nového vodního zákona, které bylo koncipováno v zásadě stejně a které stanovilo, že: „platnost povolení k odběru povrchových a podzemních vod, s výjimkou povolení k odběru podzemních vod ze zdrojů určených pro individuální zásobování domácností pitnou vodou, a k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních, která nabyla právní moci do dne účinnosti tohoto zákona, končí dnem 1. ledna 2008“.

Podstatou citované právní úpravy bylo nepochybně ukončení uvedených povolení k nakládání s vodami, a to v souvislosti s přijetím nového vodního zákona, který v § 127 odst. 1, větě první, stanovil, že: „práva a povinnosti založené dosavadními právními předpisy zůstávají zachovány, nestanoví-li tento zákon jinak.“

To znamená, že i práva a povinnosti právnických a fyzických osob založená na základě povolení k nakládání s vodami přecházejí a trvají nadále s výjimkou těch povolení, které zákonodárce vymezil původně v § 127 odst. 7 nového vodního zákona a posléze v čl. II. bodu 2. zákona č. 20/2004 Sb., který § 127 odst. 7 nového vodního zákona nahradil a určil, že: „platnost povolení k odběru povrchových a podzemních vod, s výjimkou povolení k odběrům podzemních vod ze zdrojů určených pro individuální zásobování domácností pitnou vodou, a platnost povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních, která nabyla právní moci do 31. prosince 2001, zaniká nejpozději dnem 1. ledna 2008, pokud nezanikne uplynutím doby, na kterou byla udělena, je-li tato doba kratší. V případě, že doba, na kterou byla tato rozhodnutí udělena, uplynula před dnem účinnosti tohoto zákona, prodlužuje se jejich platnost do 31. prosince 2004. Ustanovení § 9 odst. 4 vodního zákona tímto bodem není dotčeno“.

Novelou nového vodního zákona provedenou zákonem č. 180/2008 Sb. pak bylo přechodné ustanovení v čl. II bodu 2. zákona č. 20/2004 Sb. ještě doplněno do současného znění, dle kterého: „platnost povolení k odběru povrchových a podzemních vod, s výjimkou povolení k odběrům podzemních vod ze zdrojů určených pro individuální zásobování domácností pitnou vodou, a platnost povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních, která nabyla právní moci do 31. prosince 2001, zaniká nejpozději dnem 1. ledna 2008, pokud nezanikne uplynutím doby, na kterou byla udělena, je-li tato doba kratší. Oprávnění (§ 8 odst. 2 vodního zákona) z takových povolení se nadále považují za oprávněné a mohou nakládat s vodami a vykonávat další práva a povinnosti v rozsahu těchto povolení i po 1. lednu 2008, pokud podali nejpozději dne 1. ledna 2008 žádost o povolení k nakládání s vodami nahrazující dosavadní povolení, a to až do dne právní moci rozhodnutí o takové žádosti. V případě, že doba, na kterou byla tato rozhodnutí udělena, uplynula před dnem účinnosti tohoto zákona, prodlužuje se jejich platnost do 31. prosince 2004. Ustanovení § 9 odst. 4 vodního zákona tímto bodem není dotčeno“. Důvody tohoto doplnění byly veskrze praktické a spočívaly v tom, že mnoho držitelů povolení k nakládání s vodami vydaných podle předchozích právních předpisů požádalo o prodloužení jejich platnosti nebo o nová povolení a vodoprávní úřady, zejména obecní úřady obcí s rozšířenou působností, byly touto agendou velmi zatíženy, v některých případech zcela zahlceny. Proto bylo stanoveno, že v řízení o prodloužení platnosti dosavadního povolení toto nezanikne, dokud není v řízení rozhodnuto (blíže k tomu viz důvodová zpráva k návrhu poslance Davida Kafky a Václava Mencla, sněmovní tisk č. 371/0, 5. volební období 2006 - 2010, digitální repozitář, www.psp.cz).

Z uvedené legislativní posloupnosti předmětné právní úpravy je nepochybné, že zákonodárce ukončil platnost určitých povolení k nakládání s vodami vydaných podle předchozí právní úpravy, která – stejně jako ta současná – primárně rozlišovala vody podzemní a povrchové. V případě povrchových vod přitom starý vodní zákon v § 8 odst. 1 písm. a) stanovil, že: „povolení vodohospodářského orgánu je třeba k odběru povrchových vod a k jinému jejich užívání, pokud nejde o jejich užívání podle § 5 až 7“ (tj. obecné užívání povrchových vod, užívání povrchových vod k plavbě a k plavení dříví a užívání důlních vod, pozn. Nejvyššího správního soudu). Obdobně i v případě podzemních vod starý vodní zákon

v § 8 odst. 1 písm. b) stanovil, že: „povolení vodohospodářského orgánu je třeba k odběru podzemních vod a k jinému jejich užívání“.

Proto pokud měl zákonodárce v úmyslu pokrýt veškerá povolení k nakládání s povrchovými a podzemními vodami, bylo jistě na místě použít formulaci „povolení k odběru povrchových a podzemních vod a k jinému jejich užívání“, nikoli pouze formulaci „povolení k odběru povrchových a podzemních vod“, ze které ještě stanovil výjimku (v podobě povolení k odběru podzemních vod ze zdrojů určených pro individuální zásobování domácností pitnou vodou). Absence onoho „jiného užívání“ podzemních, resp. povrchových vod v čl. II bodu 2. Zákona č. 20/2004 Sb. je přitom v projednávaném případě klíčová, což krajský soud zcela opomenul.

Krajský soud sice správně poznamenal, že není možné zpětné použití terminologie nového vodního zákona a jeho detailnějšího rozlišování jednotlivých způsobů nakládání s vodami. Nicméně vůbec nezohlednil, že i starý vodní zákon způsoby nakládání s vodami určitým – byť v porovnání s novým vodním zákonem způsobem méně konkrétním – odlišoval, neboť od „odběru“ povrchových a podzemních vod výslovně odlišoval i jejich „jiné využití“.

Přehledně vyjádřeno - u povrchových vod, resp. povolení k nakládání s nimi, o jehož platnost se v daném případě jedná:

*- starý vodní zákon rozlišoval pouze (i) odběr a (ii) jiné využití, zatímco
- nový vodní zákon rozlišuje jednotlivé druhy či způsoby nakládání s vodami podstatně podrobněji a specifikuje:*

- 1. jejich odběr,*
- 2. jejich vzdouvání, popřípadě akumulaci,*
- 3. využívání jejich energetického potenciálu,*
- 4. užívání těchto vod pro chov ryb nebo vodní drůbeže, popřípadě jiných vodních živočichů, za účelem podnikání či*
- 5. jiné nakládání s nimi.*

Z uvedeného je zřejmé, že ani v jednom případě nelze říci, že by pojem „odběr“ zahrnoval i další možné způsoby nakládání s povrchovými vodami tak, jako to v podstatě vyplývá z napadeného rozsudku krajského soudu, který výše nastíněné rozlišení pominul a čl. II bod 2. zákona č. 20/2004 Sb. vyložil tak, že hovoří o platnosti povolení k odběru povrchových vod, která nabyla právní moci do 31. 12. 2001, tj. poslední den účinnosti starého vodního zákona, podle jehož § 8 odst. 1 písm. a) byla povolení pro MVE I, II a pro MVE II. U Černých vydána. Povolení pro MVE – malou vodní elektrárnu – však slouží nikoli k odběru, ale k jinému využití vody, a sice využití jejího energetického potenciálu vody, které obsahově nespadá pod čl. II bod 2. zákona č. 20/2004 Sb.

Již na základě uvedeného gramatického výkladu, jakož i výkladu logického (argumentum per eliminationem), dle kterého dispozice právní normy platí pro úplný výčet případů, ne pro jiné, tedy nelze dospět k závěru, že by předmětné přechodné ustanovení mělo dopadat též na případy povolení k využití energetického potenciálu vody pro malou vodní elektrárnu. Pokud by tomu tak mělo být, musela by dispozice přechodného ustanovení čl. II

bodů 2. zákona č. 20/2004 Sb. znít tak, že končí platnost povolení udělených k „odběru povrchových vod a jinému jejich využívání“, na což správně poukázal stěžovatel a) ve své kasační stížnosti.

Opačný výklad, který zaujal krajský soud, je výkladem, kterým nelze akceptovat, neboť se mýlí s předchozí právní úpravou a její terminologií, z níž je potřeba při výkladu daného přechodného ustanovení vycházet a respektovat to, že odlišovala mezi „odběrem“ vody na straně jedné a jejím „jiným využitím“ na straně druhé; viz § 8 odst. 1 písm. a) starého vodního zákona.

V přechodných ustanoveních právních předpisů se upravuje vztah nové právní úpravy k dřívější (dosavadní) právní úpravě a k právním vztahům podle ní vzniklým, a to v zájmu právní jistoty a ochrany práv v dobré víře nabytých na základě předchozí právní úpravy, jejíž terminologii je třeba mít na zřeteli. To platí tím spíše, že rozhodnutí zákonodárce o způsobu řešení časového střetu staré a nové právní úpravy není z hlediska ústavního věci nahodilou a věci libovůle. Je věcí zvažování v kolizi stojících ústavních principů, neboť každé zrušení staré a přijetí nové právní úpravy je nutně spojeno se zásahem do principů rovnosti a ochrany důvěry občana v právo a při posouzení konkrétního legislativního řešení intertemporalitu tu sehrává svoji roli i míra odlišnosti staré a nové právní úpravy; srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 4. 2. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 21/96, publikovaný pod č. 63/1997 Sb. a dostupný též z <http://nalus.usoud.cz>.

Obsah přechodných ustanovení, jakož i jejich výklad, by měl proto vycházet z obsahového srovnání dosavadní a nové právní úpravy, které bylo učiněno výše a které dokládá i stěžovatel a) dobovým komentářem a odkazem na ustanovení § 43 starého vodního zákona odlišující jednak odběr vody a jednak využívání její síly k výrobě elektrické energie.

Skutečnost, že již starý vodní zákon lišil mezi odběrem vody a jejím jiným využitím, lze přitom dovodit i z důvodové zprávy k návrhu nového vodního zákona, dle které: „oproti platné právní úpravě se, s ohledem na praktické problémy, v povolovacím řízení druhy nakládání podrobněji specifikují“; viz sněmovní tisk č. 688/0, důvodová zpráva, zvláštní část, k § 8, 3. volební období 1998 - 2002, digitální repozitář, www.psp.cz. Nový vodní zákon tak nepřináší nějaké nové způsoby nakládání s vodami, pouze podrobněji specifikuje ty dosavadní, které byly ve starém vodním zákoně zahrnuty pod obecným pojmem jiné využití vody, který je potřeba vnímat jako určitou sběrnou kategorii pro různé druhy užívání vod vedle jejího odběru.

*Ostatně i současná legální definice nakládání s vodami v § 2 odst. 9 nového vodního zákona se od předchozího vymezení v teorii práva životního prostředí liší v podstatě jen větší mírou konkrétnosti – vypočítává možné způsoby využití vod, aby se pak v posledním svém bodě vrátila do obecné roviny tím, že uvádí i všechny ostatní v definici nevyjmenované způsoby využití vod; k tomu viz autorský kolektiv, *Právo životního prostředí*, 2. přeprac. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2006, str. 108 a 109.*

S ohledem na vše výše uvedené lze tedy uzavřít, že krajský soud přechodné ustanovení čl. II bodu 2. zákona č. 20/2004 Sb. interpretoval nesprávně a nepřípadně ho aplikoval

i na povolení k nakládání s vodami udělená stěžovateli b), na která nedopadá a která je potřeba považovat za stále platná.

Jedná se o specifická povolení, která zakládají práva a ukládají povinnosti stěžovateli b) v souvislosti s určitým zvláštním druhem nakládání s povrchovými vodami, konkrétně využíváním jejich energetického potenciálu pro vodní díla – jez, MVE Olešná I, II a MVE II. Olešná u Černých. Jejich společný manipulační řád, resp. jeho schválení vodoprávním úřadem proto není možné považovat za nezákonné s tím, že by tento manipulační řád obsahoval údaje o povolení k nakládání s povrchovými vodami, jehož platnost by v důsledku předmětného přechodného ustanovení zanikla; k náležitostem manipulačního řádu blíže viz vyhláška Ministerstva zemědělství č. 216/2011 Sb., která zrušila a nahradila předchozí vyhlášku Ministerstva zemědělství č. 195/2002 Sb., o náležitostech manipulačních řádů a provozních řádů vodních děl.

V tomto směru lze mít tedy obě kasační stížnosti a jejich námitky směřující primárně proti výkladu krajského soudu ohledně čl. II bodu 2. zákona č. 20/2004 Sb. jako důvodné.(...)“.

Vzhledem k výše uvedenému a s odkazem na § 110 odst. 3 s.ř.s. proto Krajský soud v Plzni **žalobu ve smyslu § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.**

O náhradě **nákladů řízení (účastníků)** soud rozhodl ve smyslu § 60 odst. 1 věty první s.ř.s., podle něhož má žalovaný správní orgán, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem proti žalobci, který ve věci úspěch neměl. Žalovaný se tohoto práva ohledně nákladů řízení o žalobě vzdal. Ve vztahu k náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti lze z obsahu soudního spisu konstatovat, že žalovanému žádné důvodně vynaložené náklady nevznikly, a proto bylo rozhodnuto, že na náhradu nákladů řízení (o žalobě i kasační stížnosti) nemá žádný z účastníků právo.

Stran náhrady **nákladů řízení osoby zúčastněné na řízení** soud ohledně nákladů řízení o žalobě konstatuje, že podle § 60 odst. 5 věty první s.ř.s. má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. V této věci však soud osobě zúčastněné na řízení žádnou povinnost neuložil, a proto jí právo na náhradu nákladů řízení o žalobě nebylo přiznáno.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení soud uvážil následovně. Podle § 60 odst. 5 věty druhé s.ř.s. může soud osobě zúčastněné na řízení z důvodů zvláštního zřetele hodných na návrh přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení. K výzvě soudu ze dne 15.5.2012 č.j. 30 A 18/2012-191 osoba zúčastněná na řízení specifikovala náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 10.800,- Kč (soudní poplatek 5.000,- Kč a 1.000,- Kč; odměna advokáta za dva úkony právní služby po 2.100,- Kč/úkon a náhrada hotových výdajů za dva úkony právní služby po 300,- Kč/úkon). Vzhledem k tomu, že stěžejní kasační námitka osoby zúčastněné na řízení byla shledána důvodnou, zdejší soud rozhodl tak, že žalobce je povinen nahradit osobě zúčastněné na řízení náklady řízení o kasační stížnosti ve výši 10.800,- Kč skládající se ze zaplaceného soudního poplatku za kasační stížnost (5.000,- Kč) a soudního poplatku za návrh na přiznání odkladného účinku

kasační stížnosti (1.000,- Kč); dále z odměny advokáta za dva úkony právní služby v plné výši, tj. po 2.100,- Kč/úkon, a z náhrady hotových výdajů za dva úkony právní služby po 300,- Kč/úkon podle § 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. a) a d) a § 13 odst. 1 a 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „advokátní tarif“). Jako úkony právní služby oceněné plnou výší byly uznány převzetí a příprava zastoupení a sepis kasační stížnosti. Ke splnění povinnosti nahradit náklady řízení bylo žalovanému stanoveno platební místo podle § 149 odst. 1 o.s.ř. ve spojení s § 64 s.ř.s. a určena pariční lhůta podle § 160 odst. 1 část věty za středníkem o.s.ř. ve spojení s § 64 s.ř.s.

P o u č e n í : *Proti tomuto rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem, je kasační stížnost nepřípustná; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. V takovém případě lze proti tomuto rozhodnutí podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve třech vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.*

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost musí kromě obecných náležitostí podání obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Plzni dne 27. dubna 2012

JUDr. PhDr. Petr Kuchynka, Ph.D., v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Helena Kovářiková